

[Larvik høst, Bøkeskogen](#) av [visitvestfold.com](#) lisensiert under [CC BY-NC 2.0](#).

Larvik MDG

Partiprogram 2023 - 2027

Innhold

Innledning	2
Folkestyre og forvaltning	4
Medbestemmelse	4
Økonomi og organisasjon	4
Smartby og digitale løsninger	6
Digitale rettigheter	6
Miljø, stedsutvikling og bærekraftig verdiskapning	8
Klima, natur, friluftsliv og biologisk mangfold	8
Kommuneplanlegging, arealplanlegging og stedsutvikling	10
Samferdsel	11
Næringsutvikling, grønne næringer og landbruk	12
Kommunale eiendommer og infrastruktur	13
Helse og velferd	14
Oppvekst, skole og kulturliv	16
Oppvekst og skole	16
Kultur, idrett og fritid	17
Integrering	17

Innledning

Miljøpartiet De Grønne sitt mål er et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Økonomien skal underordnes sunne økologiske prinsipper og fremme fred og rettferdighet, både lokalt og globalt. Livskraftige lokalsamfunn, i hovedsak basert på lokale ressurser, er en forutsetning for å nå målet.

De grønne vil ha et Norge der unge ikke blir syke av prestasjonsjag og kjøpepress. Vi vil ha et levende lokalsamfunn der færre er ensomme og vi har mer tid til venner og familie. Ungene skal kunne leke trygt ute, og sykle eller gå til skolen i frisk luft. Vi skal fortsatt kunne gå tur i gammel skog og fiske i fjorden. Dyra i havet skal ikke kveles av plast. Vi skal skape et Norge som kjemper mot klimaendringer, som bidrar til at færre drives på flukt, og sikrer et godt liv også for de som kommer etter oss.

Det skal være enklest og billigst å velge miljøvennlig uansett hvor du bor. Vi lover å støtte alle folkene med idéer og pågangsmot til å skape nye grønne arbeidsplasser. Vi vil gi byen og bygdene tilbake til menneskene som bor her.

Miljøpartiet De Grønnes verdier

Gjennom vår politikk vil MDG verne om verdiene livskvalitet, nyskapning og fellesskap. Vi viser politisk mot og gjennomfører uredd den politikken vi har gått til valg på – ved å være ærlige og tydelige vil vi beholde troverdigheten blant våre velgere.

Vårt oppdrag

MDG skal jobbe for å være representert i alle kommuner og alle fylker med makt til å lede an i et gjennomgående grønt skifte i Norge. MDGs nasjonale arbeidsprogram ligger her: mdg.no/partiprogram_og_dybdereinformatjon

For å nå målene til De Grønne er vi avhengig av bred tilslutning til et «Rettferdig grønt skifte», som lenge har vært formulert som «Bærekraftig økologisk, sosial og økonomisk utvikling, både på kort og lang sikt». Da må vi jobbe lokalt i Larvik, men også regionalt, nasjonalt og globalt, med følgende utfordringer:

- Menneskeskapte klimaendringer og ødeleggelse av biologisk mangfold.
- Akselererende materielt forbruk som overbelaster naturen.
- Økende forskjeller og lavere tillit mellom mennesker.
- Økende press mot velferdsstaten som tidligere generasjoner har bygget opp.
- Omstilling til et grønt næringsliv med trygge arbeidsplasser og sunn økonomi.

Økonomisk vekst og økende materielt overforbruk som drivkraften bak de samvirkende klima- og naturødeleggelsene er en hovedutfordring. Vi må skape et nytt «narrativ», hvor vekten legges på livskvalitet, og ikke på materielt forbruk.

Med flere grønne politikere kan vi gjøre mer og få gjennomslag for flere av våre saker!”

Folkestyre og forvaltning

Medbestemmelse

Miljøpartiet De Grønne leter etter fornyelse og bedre løsninger overalt i alle deler av lokalsamfunnet. Miljøpartiet De Grønne vil jobbe for et bredere engasjement for å sikre påvirkningen fra alle innbyggere, uansett alder. Vi ønsker åpenhet, enkelhet og medvirkning, både i samfunnet og innad i MDG. Det skal være lett å få tak i informasjon, og det skal være lett å forstå den. MDG ønsker å spre makt og invitere til en dugnadsånd gjennom mer ansvar og mer frihet for en felles fremtid. Vi ønsker et samarbeid mellom alle samfunnsaktører fra den jevne innbygger til kommunedirektør - fra spesielle egeninteresser til det store fellesskap både lokalt, regionalt, nasjonalt og globalt.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- Styrke nærdemokratiet i Larvik og invitere til bred deltakelse i de politiske prosessene for alle.
- Ha åpenhet ved politiske beslutninger.
- Bidra til en saklig og konstruktiv politisk debatt i Larviks politiske fora.
- Ha åpne og tilgjengelige gruppemøter, og et åpent parti for å få råd og innspill.
- Spre makt.
- Få til et bedre samarbeid mellom innbyggere, administrasjon og folkevalgte.
- Styrke kommunens politiske og økonomiske handlingsrom.
- Gjøre politikeres forslag og stemmegivning fra kommunale beslutningsorganer enkelt tilgjengelig på nett og i maskinlesbart format.
- Innføre gyldig fravær i skolen for politiske markeringer.

Økonomi og organisasjon

Miljøpartiet De Grønne vil at kommunen skal styres etter prinsippene for bærekraftig økologisk, sosial og økonomisk utvikling, både på kort og lang sikt, til glede for oss som lever nå og for alle som kommer etter oss. Vi vil ha tydelige økonomiske rammer og stor frihet innenfor disse prinsippene. MDG ønsker en nyskapende og robust kommune. Plan- og regelverket skal bygges opp logisk, etisk og forståelig for alle, fra overordnede visjoner til nødvendig detaljert nivå. Forvaltningen av kommunen skal være synlig og forståelig for alle.

Styringen av kommunen skal skje i et godt samarbeid mellom administrasjon og politisk ledelse der ansvar og roller er klart definert.

Uavhengig om tilbudet leveres av ideelle organisasjoner, frivillige, private eller offentlige aktører, vil MDG ha den beste løsningen. Kunnskap og kompetanse til å bestille skal videreutvikles i kommunen. Larvik kommune skal være en profesjonell arbeidsgiver med fokus på et inkluderende arbeidsliv, lærlingeplasser og rekruttering. Vi vil passe på at kommunen er en god arbeidsgiver.

Miljøpartiet De Grønne har bidratt sterkt til å få ryddet opp i økonomien i kommunen og å få kontroll over handlingsrommet. Dette arbeidet skal fortsette og utvikles i neste periode i samarbeid med de som er nærmest tjenestene og brukerne selv.

MDG vil forme en kommune som kjennetegnes ved en raus og inkluderende holdning overfor gjester og tilflyttere fra hele verden. MDG vil at kommunen skal sette tydelige lærlingekrav til bedrifter i sine anbudsprosesser og øke inntaket av lærlinger i sine virksomheter.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- At bærekraftig utvikling skal være kommunens hovedmål, bl.a. i Kommuneplanens samfunnsdel.
- Fortsette arbeide med å effektivisere kommunen.
- Holde gjeldsnivået på et håndterbart nivå.
- At budsjettjusteringer fortrinnsvis skal skje i ordinær budsjettbehandling og i behandling av tertialrapporter for å gi forutsigbarhet.
- At Larvik skal bli en foregangskommune for smarte og grønne innkjøpsordninger og praktisere et innkjøpsreglement som prioriterer miljøkrav minimum 30% jfr. statlige retningslinjer.
- Stille strenge krav til Larvik sine anskaffelsesstrategier for å styrke samfunnsutviklingen i en mer bærekraftig retning.
- At kommunale innkjøp skal bidra til god sirkulær økonomi. Det innebærer strategiske vurderinger om nye innkjøp er nødvendig, etterspørring av gjenvunnet eller gjenvinnbart materiale, ombruk, reparasjon, oppgradering eller demontering.
- At eiendomskontoret aktivt bruker eiendomsmassen og energisparingstiltak i utvikling av kommunen.
- At private aktører og frivillige og ideelle organisasjoner kan levere tjenester i kommunen.
- Arbeide for å få flere lærlingeplasser i privat og offentlig virksomhet.
- At kommunen og fylket skal styre etter areal- og naturmangfoldsbudsjetter og -regnskap som knyttes til kommunebudsjettet.
- Samarbeide med partene i arbeidslivet om å redusere normalarbeidstiden, med stor fleksibilitet for den enkelte arbeidsplass for hvordan arbeidstid og arbeidstidsreduksjon kan organiseres.

- Bruke mer penger på tiltak som forebygger større fremtidige kostnader, for eksempel gjennom å investere i bruk av varmepumper og solceller til oppvarming av kommunens bygningsmasse.
- Innføre rammeavtaler for kommunale innkjøp av forbruksvarer, som kontraktsfestede krav til reparasjon og gjenvinning av materialer, komponenter og levetidsmerking.
- At kommunale anskaffelser og innkjøp skal kunne vise til leverandører med dokumentert respekt for grunnleggende menneskerettigheter, anstendige arbeids- og lønnsforhold og gjennomsiktede eierskapsstrukturer i hele verdikjeden.

Smartby og digitale løsninger

En smartby tar utgangspunkt i innbyggernes behov og tar i bruk ny teknologi som digitale hjelpemidler for å gjøre kommunen til et bedre sted å leve, bo og arbeide. Over hele verden står vi foran utfordringer knyttet til økende urbanisering, utilfredsstillende infrastruktur, større krav og forventninger fra innbyggerne, høyere teknologisk endringstakt, og en økende andel eldre i befolkningen. MDG ønsker å møte disse utfordringene med teknologi, samarbeid og tett innbyggerinvolvering.

Ideen om smartere byer og samfunn er tuftet på samarbeid og samhandling på tvers av de vanlige skillelinjene i samfunnet. Gjennom for eksempel datasett som gjøres tilgjengelige for innbyggerne og bruk av innovative anskaffelser, kan kommune, næringsliv og akademia samarbeide om å utvikle løsninger som forenkler og forbedrer livet i byen og i kommunen.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- At Larvik skal intensivere samarbeidet med andre Smartbyer
- At digitale løsninger tar i bruk moderne teknologi for å forenkle og forbedre. Det kan for eksempel handle om å benytte mulighetene som ligger i digitalisering, automatisering, store og åpne data, sensorteknologi eller «internet of things»-teknologi.
- At digitale prosjekter innebærer ulike samarbeidskonstellasjoner på tvers av kommuner, næringsliv, organisasjoner og akademia.
- At digitale prosjekter tar utgangspunkt i innbyggernes og brukernes behov, og involverer disse i utviklingen av løsninger.

Digitale rettigheter

Digitale rettigheter handler blant annet om at programvare vi anskaffer ikke er låst til en bestemt produsent. At vi har frihet til å programmere om programvare ved behov, tilsvarende det at vi kan reparere og modifisere annen teknologi vi eier, og at vi kan få tilgang på digital kommunikasjon og data fra det offentlige uten å ha en spesifikk programvare.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- At kommunen i størst mulig grad benytter programvare med åpen kildekode.
- At kommunen kun bruker åpne filformat i kommunikasjon med befolkningen.
- At det brukes en anerkjent fri programvarelisens når kommunen selv utvikler programvare.
- At offentlige data og kulturelle verk gradvis gjøres tilgjengelig under fri og lovlig lisens.
- At kommunen selv sikrer direkte overføring av alle møter i åpne politiske organer.
- Gjøre programvare utviklet av eller på vegne av det offentlige tilgjengelig under frie lisenser.
- Sikre at det offentlige tilrettelegger for bruk av åpne filformater og standarder i sin virksomhet.

Miljø, stedsutvikling og bærekraftig verdiskapning

Klima, natur, friluftsliv og biologisk mangfold

Klimaendringer og ødeleggelse av naturen er de to største utfordringene vi står overfor, lokalt og globalt.

Larvik skal bidra til å nå målet i Parisavtalen om klima, og Montréalavtalen om natur. Dette krever at kommunen tar i bruk både klimabudsjett og -regnskap og naturbudsjett og -regnskap, slik at vi kan følge med på om vi, år for år, er på god vei mot målene kommunen har satt seg.

Larvik har et av det rikeste biologiske mangfoldet i Norge, noe som gir oss et spesielt ansvar for å bevare de forskjelligste biotoper. Stadig flere arter av dyr, fisk, planter og insekter blir utryddet eller er utrydningstruet, og fremmede arter «importeres», også pga. varmere, våtere og villere klima. Monokultur i moderne jord- og skogbruk utgjør også en stor fare for det biologiske mangfoldet. Vi vil skape større oppmerksomhet om masseutryddelsen av arter som foregår nå - og stoppe dette.

Bevaring av naturen er viktig som menneskenes livsgrunnlag og for naturopplevelse og friluftsliv. Miljøpartiet De Grønne vil derfor føre en politikk som ikke bare beskytter dagens naturverdier, men som også gjenskaper opprinnelige naturverdier og økosystemer som har blitt ødelagt. På lang sikt er dette avhengig av at vi greier å stanse menneskeskapte klimaendringer. Klimaendringene gjør også at vi må tenke nytt og smart, slik at samfunnet tåler kraftig og hyppig nedbør, stormer, ekstrem-varme og langvarig tørke.

Å stimulere til friluftsliv kan være et billig og lite ressurskrevende tiltak for fysisk og psykisk folkehelse som gir liten miljøbelastning. Kommunen skal bli god på informasjon om det rike biologiske mangfoldet i Larvik. Naturverdiene skal kartlegges bedre og vi skal øke engasjementet for å ta vare på naturområdene våre. Både enkeltpersoner, grunneiere og lokalsamfunn skal fortsatt gis insentiver til å bidra.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- Videreføre arbeidet med kommunens klima- og energiplan, og følge opp at vi når målene, samtidig som disse målene til enhver tid skal kunne skjerpes:
 - a. Minst 50% reduksjon i klimagassutslipp i 2030 satt opp mot tidligere sammenlignbare tall.
 - b. Larvik kommune skal være et lavutslippssamfunn i 2050.

- c. Larvik kommune som bedrift skal være klimanøytral innen 2025, uten kjøp av klimakvoter.
- d. Larvik kommune skal forberedes og tilpasses kommende klimaendringer.
 - Utarbeide en plan for bevaring av biologisk mangfold.
 - Innføre indikatorer og bærekraftsmål med vekt på klima, natur og livskvalitet i forbindelse med kommunebudsjettet og innføre en årlig behandling i kommunestyret om status og nye tiltak for å nå målene.
 - Kartlegge naturverdiene bedre og øke engasjementet for å ta vare på naturområdene våre. Engasjere brukere av natur i kartleggingen.
 - Innføre tiltak for å beskytte pollinerende insekter. Natureng i parkene og på taket av bygninger, utsette kantslått i veiskråninger o.l. til etter pollinerings-sesongen, eliminere bruk av sprøytemidler. Etablere bikuber på taket av kommunale bygg i samarbeide med birøkterne.
 - Følge opp naturavtalen fra Montréal om bevaring av minst 30% av hav og land. Dette innebærer å sørge for at flere områder vernes mot inngrep, sikre bedre vern av verdifulle enkelttrær og at falne trær i skogen ikke fjernes. Flatehugst bør ikke foregå i hekketiden, spesielt ikke i eldre skog, løvskog og sumpskog. Sumpskog langs Lågen må vernes bedre.
 - Styrke kommunens kompetanse innen naturforvaltning og friluftsliv.
 - Redusere bruk og spredning av helse- og miljøskadelig mikroplast fra kilder som bildekk, tekstiler, maling, hudpleieprodukter og vaskemidler, samt fase ut gummigranulat på kunstgressbaner i samarbeid med næringslivet og idretten.
 - Hindre plastforsøpling ved å redusere bruken av plastemballasje og plastprodukter og sikre gjenvinning av disse.
 - Følge opp Risøya-rapporten om sikring av det historiske avfallsdeponiet og ta kommunalt ansvar for opprydding. Arbeide for varig vern av gruntvannsområdet Børrestadbukta mellom Risøya og Agnes og skogsområdet Lillevik – Agnes, inkludert naturlig vegetasjon som buffersone på land mot veier og bebyggelse.
 - Stoppe snødumping i sjø og havner.
 - Forbedre gjenbruksordningene og etablere gjenbruksstasjon på Grinda.
 - Etablere ombrukssentral for byggematerialer.
 - Fortsatt si nei til nye hytteområder, spesielt i de kystnære, ytre områdene.
 - Sikre fri ferdsel, særlig i strandsonen, og ta aktive grep mot ulovligheter og sjikanøse stengsler.
 - Tilrettelegge for skanning av slåttejorder på våren for å unngå skade på rådyrkalver.
 - Forby fyrverkeri i Larvik kommune.
 - Innføre lokal støtte til private solcelleanlegg.
 - Jobbe for nitrogenreanseanlegg på Lillevik.
 - Bedre miljøet i Oslofjord og Viksfjord.
 - At høstpløying tillates kun etter kommunal tillatelse.

Kommuneplanlegging, arealplanlegging og stedsutvikling

Kommuneplanens samfunnsdel legger grunnlaget for utviklingen på kort og lang sikt i kommunen, og bør ha som hovedmål:

Bærekraftig økologisk, sosial og økonomisk utvikling på kort og lang sikt, mer detaljert i samsvar med FNs bærekraftsmål. Dette innebærer en vesentlig endring av holdninger og tiltak i Larvik kommune for bedring av miljø og klima lokalt og globalt.

Arealbruk og omdisponering av Landbruks-, Natur- og Friluftsområder er på den ene siden viktig for et samfunn i utvikling, og på den andre siden årsak til reduksjon/ødeleggelse av Larviks unike biologiske mangfold. Her skal sikring av mangfoldet gå foran behovet for utvikling. MDGs tanker om langsiktighet og hensyn til fremtidige generasjoner skal ikke minst gjelde her.

Turisme er en ressurs i mange av tettstedene våre, men MDG mener kulturarven er vår viktigste ressurs for utviklingen videre og vil unngå overturisme i kommunen.

Larvik MDG prioriterer livskvalitet fremfor materiell vekst. Ved å styrke kommunens levende lokalsamfunn, og gi gode muligheter for medvirkning, gjør vi Larvik tryggere, vennligere og mer inkluderende.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- Fortette i bebygde områder med hensyn til områdets karakter og særpreg for å minimere behovet for å omdisponere verdifulle LNF (Landbruk, Natur og Friluftsliv)-områder.
- Føre et svært restriktivt vern av dyrket og dyrkbar jord, et vern som bare kan vike for nødvendig infrastruktur som kollektivtrafikk og sykkelveier.
- At areal- og ressursforvaltningen skal ta hensyn til pågående klimaendringer, og øke innsatsen for klimatilpasning innen infrastruktur, matproduksjon og generell beredskap.
- Samarbeide om arealplanleggingen med omkringliggende kommuner, med sikte på et samlet utbyggingsmønster som minimerer transportbehovene.
- Styrke Larvik sentrum, Stavern, Helgeroa, Kvelde, Tjøllingvollen og Svarstad slik at de vil fungere som viktige og levende lokalsentre i kommunen.
- At kommunale planer skal legge til rette for bruk av sykkel og kollektiv fremfor bruk av bil.
- Skape trivelige sentrumsområder og tettsteder nær kollektivknutepunkter og linjer.
- Skape byliv i sentrum ved å ta i bruk ledige lokaler til «gratistiltak» som reparasjonskafe, sykkelverksted, utlån av verktøy, kontorfelleskap, etc.
- Opprettholde boplikt i utvalgte områder for å sikre lokalområdenes faste bosetting, identitet og kontinuitet.

- At utviklingen av turismen skal ta hensyn til natur, kulturlandskap, kulturarv og lokal identitet.
- At det innføres turistbidrag for å støtte særlig utsatte attraksjoner i kommunen.

Samferdsel

Omlag en femtedel av Norges totale klimagassutslipp kommer fra trafikksektoren, men dagens samferdselspolitikk er preget av å kun legge til rette for privatbilisme. I Larvik kommer over 40% av klimagassutslippene fra veitrafikken. Klimagassutslippene fra veitrafikken har ikke gått ned siden 1990, til tross for lavere utslipp fra nyere kjøretøyer og innfasing av elbiler. Miljøpartiet De Grønne vil i større grad prioritere myke trafikkanter, syklistar og kollektivreisende. Godstrafikk skal mer over på jernbane.

Samordnet areal- og transportplanlegging innebærer å se hvor det bygges boliger i sammenheng med hvor det etableres arbeidsplasser, næringsliv, skoler og andre viktige, hverdagslige målpunkter. Ved å se dette i sammenheng legger man også til rette for en god transportmiddelfordeling. Jo kortere avstander mellom ulike målpunkter, jo enklere er det å velge andre transportmidler enn bilen.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- Fortsette arbeidet med en byvekstavtale med Staten for å finansiere et bedre kollektivtrafikktilbud og utbygging av gang- og sykkelveier.
- Få til et tettere samarbeide med Vestfold fylke om en langt bedre kollektivdekning i kommunen med utgangspunkt i Larviks behov.
- Transportplan for Larvik by må inn i Nasjonal Transportplan (NTP). Det må legges press sentralt på at vei og jernbane koordineres i både planleggings- og utførelsesfasen.
- Utbygging av dobbeltspor i Inter City-triangelet skal fullføres innen 2032.
- Arbeide for at Bratsbergbanen kjøres til Larvik, og sammenknytting av Vestfoldbanen og Sørlandsbanen.
- At offentlig transport blir et attraktivt og reelt alternativ til bil.
- Det skal være et mål at alle skal kunne reise gratis med kollektivtransport innenfor Larvik kommune.
- Uansett senke billettprisene for å utnytte ledig kapasitet og bruke prisene aktivt for å stimulere til bruk av kollektive løsninger fks. til og fra jobb.
- Jobbe for at VY og VKT skal samordne sine billetttilbud, gjennom Entur.
- Prioritere bygging og vedlikehold av et sammenhengende gang- og sykkelveinett i hele kommunen, inkludert til alle camping- og hytteområder og langs Farris til Porsgrunn. Veiene skal være framkommelige hele året, også for funksjonshemmede.
- Tilrettelegge for å etablere autonome ubetjente, gratis og selvdrevne busser.
- Fortsette incentiver for overgang til elbiler.

- Arbeide for at eksisterende veier utbedres med tanke på trafikksikkerhet fremfor å bygge store nye veianlegg. Støtte kjøp av el-sykler og sykkelutstyr til helårssykling.
- Tilrettelegge for sykler på all offentlig transport.
- Innføre en elektrisk bysykkelordning

Næringsutvikling, grønne næringer og landbruk

Larvik har et godt grunnlag i sine naturgitte og menneskeskapte fortrinn for å videreutvikle gamle og nye grønne næringer, inkludert grønn og digital kompetanse. Dette må mye sterkere inn når kommunens Næringsplan revideres. De som har ideer og pågangsmot til å skape nye grønne arbeidsplasser må få mye sterkere støtte. Miljøpartiet De Grønne vil støtte de som har ideer og pågangsmot til å skape nye grønne arbeidsplasser. De Grønne vil at offentlig og privat sektor sammen skal være pådrivere for nye miljøvennlige løsninger.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- Gå gjennom kommunens materiell for å finne bærekraftige løsninger.
- Jobbe for at offentlige virksomheter skal redusere kjøttforbruket og bruke kortreist / økologisk mat med vekt på dyrevelferd.
- Legge til rette for sosialt entreprenørskap i samarbeid med offentlige og private bedrifter.
- Støtte bedrifter som ansetter personer som behøver tilrettelagt arbeid.
- Gi økonomiske insentiver til dele-, utleie- og utlånsordninger etter modell av dagens bildelinger og biblioteker.
- Arbeide for mindre bruk av plast i jordbruket.
- Sørge for at tilrettelagte industri- og næringsområder er tilgjengelig.
- Øke støtten til bønders arbeid med bevaring av plante- og dyregenetiske ressurser.
- Legge til rette for mer andelslandbruk, flere kolonihager, parsell- og skolehager og andre former for matproduksjon i byer og tettsteder.
- At Larvik skal bli en foregangskommune for smarte og grønne innkjøpsordninger.
- Forenkle prosedyrer for offentlig saksbehandling av etablering av små private anlegg for miljøvennlig energiproduksjon.
- Forenkle prosedyrer for offentlig saksbehandling av etablering av mindre tilleggsnæringer knyttet til gårdsdrift, som gårdsutsalg og overnatting.

Kommunale eiendommer og infrastruktur

Kommunen har en betydelig eiendomsmasse og infrastruktur som er vesentlig for at et moderne samfunn skal fungere. Potensialet for energieffektivisering er stort. De Grønne ønsker en betydelig sterkere satsing på energisparing i bygninger, sammen med økt bruk av fornybare energikilder som solkraft, solvarme, jordvarme og sjøvarme.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- Øke produksjonen av biogass fra kilder som avfall, kloakk, husdyr- og fiskegjødsel vesentlig, samt fyllestasjoner for biogass.
- Utrede bruk av metangass fra Lillevik RA som grunnlag for et lokalt fjernvarmenett i nærområdet eller som salgbar biogass.
- Innføre krav om klimaregnskap og livssyklusanalyser for alle nye kommunale bygg- og anleggsprosjekter som inkluderer et sammenligningsgrunnlag for å vurdere miljøbelastningen av å bygge nytt kontra rehabilitering.
- At nye bygg både skal være areal- og energieffektive og bidra til naturmangfoldet, for eksempel med grønne tak og fasader.
- Prioritere rehabilitering og tilpasning av eksisterende bygg framfor riving og nybygging.
- Optimalisere kommunens bygnings- og boligmasse. Det skal utarbeides en levende langsiktig plan for behov, gjenbruk og ombruk av bygninger. Alle planer om nybygg skal vurderes opp mot denne planen før nybygg vedtas. Før eventuelt salg skal mulige kommunale behov utredes.
- Sikre forsvarlige rammer for drift – og vedlikehold av eksisterende bygningsmasse slik at bygningene når planlagt levetid.
- Stimulere til lokalt samarbeid om fornybar energi.
- Legge til rette for at skip i Larvik havn i størst mulig grad skal forsynes med strøm fra land.
- Sterkt redusere bruken av veisalting ved å strø med sand.
- Fortsette arbeidet med utskifting av kommunale kjøretøyer til minimum 80% fossilfrie.
- Stille krav om utslippsfrie kjøretøy og anleggsmaskiner i offentlige kontrakter og anbud.
- Sikre forsvarlige rammer for drift og vedlikehold av gater og byrom for å sikre estetiske og grønne kvaliteter.

Helse og velferd

God, grønn helsepolitikk er å forebygge sykdom og gi god helsehjelp når det er nødvendig. De Grønne ønsker et sterkt offentlig helsevesen som sikrer alle rett til god behandling og hvor det private kun er et supplement. Sosiale nettverk, aktiviteter på tvers av generasjoner og fysisk aktivitet er viktig for å forebygge sykdom, samtidig som det kan redusere den enkeltes behov for hjelp fra det offentlige. Gjennom fornuftig bruk av teknologi kan vi øke kvaliteten på behandling og omsorg, og gjøre den godt tilpasset den enkelte bruker.

Samtidig anerkjenner vi at gode liv ikke bare handler om fravær av sykdom, men om en mer helhetlig livskvalitet. Det bør bli enklere for alle å bruke ressursene sine til det beste for seg selv og andre samtidig som man mottar hjelp fra velferdsstaten. Vårt mål er at flest mulig skal ha mulighet til å leve gode liv, der de får være ressurser for andre mennesker og bidra i sine egne nettverk og til samfunnets utvikling med sine ferdigheter og egenskaper.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- Øke andelen helsesykepleiere i henhold til den nasjonale normen.
- Bekjempe ufrivillig deltid og øke andelen hele stillinger i helse- og omsorgssektoren.
- Tilrettelegge for mangfoldige boformer for gjensidig hjelp og glede, for eksempel mellom barnefamilier og eldre, og teste ut ordninger der studenter får bo gratis i tilknytning til sykehjem dersom de bidrar som supplement i arbeidet med å skape trivsel for de eldre.
- Øke grunnbemanningen i heldøgnsinstitusjoner.
- At barnetrygden skal holdes utenfor beregning av sosialstønad.
- Styrke Larvik kommunes lavterskeltilbud som Verket og Frisklivsentralen.
- At alle pårørende får den informasjonen og avlastningen de trenger.
- Øke ressursene til aktiviteter på alle nærmiljøsentrene.
- Redusere ventetiden på tilrettelagt bolig for unge med nedsatt funksjonsevne.
- Støtte videreutvikling og bruk av velferdsteknologi uten å redusere nødvendig menneskelig kontakt.
- Jobbe for tilstrekkelige og differensierte tjenester for personer med demens.
- At alle som har krav på koordinering av tjenester får dette.
- Kompetanseheving av alle ansatte på sykehjem, også i små stillinger og vikarer, om ernæring og aktivitet.
- At flere måltider skal lages på det enkelte sykehjem og bruken av kortreist / økologisk mat økes.
- Støtte arrangement som skaper sosiale møteplasser for ungdom.
- Støtte aktiviteter og frivillige organisasjoner som bidrar til at alle får tilgang til natur og friluftsliv.

- Sørge for at alt folkehelsearbeid i det offentlige regi er tilpasset mangfoldet i befolkningen gjennom blant annet flerkulturell kompetanse, informasjon på flere språk og kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold.
- Sikre lavterskeltilbud for mennesker med psykisk sykdom og/eller rusutfordringer.
- Sørge for at BPA ordningen får nok ressurser til å fylle sin hensikt som likestillingsverktøy.
- Trappe opp de psykiske helsetjenestene som er rettet mot ungdom.
- Styrke fastlegeordningen for å sikre innbyggerne tilgang til sin fastlege.
- Sikre god kontinuitet i fastlegetjenesten gjennom god tilrettelegging og økonomiske tiltak for rekruttering.
- Utvide støtteordningene til fastlegeordningen i Larvik, som er vist effektivt i nyansettelser, samtidig jobbe for at staten øker sin sentrale satsning på fastlegeordningen, slik at de kommunale tiltakene blir mindre utslagsgivende.

Oppvekst, skole og kulturliv

Oppvekst og skole

For å skape en helhetlig ramme rundt barn og unges oppvekst i Larvik, må hele løpet fra første besøk på helsestasjonen, via barnehage, barneskole og ungdomsskole til VGS ses i sammenheng. Særlig må kvaliteten på overgangene mellom disse vektlegges.

MDG ser familiesentrenes betydning i det helsefremmende og forebyggende arbeidet og vil utvikle sentrene videre. Helsepsykepleiernes rolle skal styrkes. Vi vil ha et variert barnehagetilbud med både private og offentlig barnehager. Tidlig innsats, også i barnehagen, er viktig for vellykkede oppvekst- og utdanningsløp – særlig for barn som møter små og store problemer underveis. Barnehagen skal legge grunnlaget for et godt liv og livslang læring.

MDG vil prioritere gode arbeidsvilkår for lærerne, og etter- og videreutdanning. Skolen skal gi alle muligheten til å delta i fellesskapet med livsmestring, læringsglede, kritisk tenkning og evne til problemløsning. Vi følger Larvikskolens satsing på fagmiljøer og team og vil være med på å styrke dette. Skolebygg skal utformes klimasmart, og fleksibelt så man ikke låser de pedagogiske systemer og metoder. Derfor er skoleutformingen et viktig grep i fornyingen av Larvik-skolen.

MDG vil arbeide for trygge og rusfrie møteplasser for ungdom i nærmiljøet. Her skal ungdom få rom til å utvikle og å styre.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- Satse på den offentlige skolen.
- Videreutvikle familiesentrene og styrke helsetjenestene.
- Sikre lokalmiljøer der det er trygt å gå og sykle til barnehage, skole og grøntområder.
- Utvikle kommunens barnehager med vekt på barnas behov, demografi og faglig selvstendighet.
- At barn skal få mulighet til barnehageplass i nærmiljøet.
- Sette læringsmiljø, pedagogisk utvikling og inneklima først i alle skolebygg.
- Sette lærere og skoleledelse i stand til å sikre barnas utvikling og styrke etter- og videreutdanning.
- Sikre at samarbeidsutvalget fungerer som et styrende organ i skolen.
- Vektlegge betydningen av FAU og styrke hjem-skole samarbeidet.
- Legge til rette for fleksibel oppstart i grunnskolen og overgang fra barnehagen for de elevene og foreldre som ønsker utsatt eller fremskutt skolestart.
- Fremme nysgjerrighet, refleksjon og læring i skolen.

Kultur, idrett og fritid

MDG har gitt avgjørende bidrag for å få realisert en kommunal og omfattende kulturplan. Her ligger utrolig mange muligheter som skal følges opp. Vi vil spre kulturen gjennom frivillige og profesjonelle krefter og bruke den aktivt til å gi innbyggere og tilflyttere en god tilhørighet. Derfor må også kulturskolen kunne gi lokale bidrag ved å gi tilbud utover i kommunen.

Larvik er preget av kulturminner fra tidlige tider til nær nåtid. Private og lokale samlinger, lag og foreninger gjør en uvurderlig innsats og må kunne bruke Vestfold Museum som en ressurs i fremtiden. Kulturen skal brukes til mer enn turistattraksjoner, og gi bidrag til bygging av stedsidentitet for de som bor her.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- Bruke den vedtatte kulturplanen aktivt og benytte oss av de digitale mulighetene som åpner seg.
- Få tilbake fritidsklubbene i hele kommunen som gode og trygge samlingssteder.
- Prioritere det frivillige kultur- og idrettsarbeidet med støtte til lag og foreninger uavhengig av størrelse.
- Satse aktivt på kulturformidling for barn, ungdom og eldre.
- Støtte gratis og lett tilgjengelige kulturelle arrangement og bruke kultur og frivillighet aktivt i integreringsarbeidet.
- Styrke bibliotekenes rolle som samlingssted og utvide tilbudet til utlån av verktøy og annet utstyr.
- Bidra til reparasjonskafé hvor vi kan møtes og hjelpe hverandre med å fikse ødelagte ting og møtes.
- Bedre samarbeidet mellom kommune, museum, historielag, samlinger og lokale lag og foreninger.
- Fremme skolene som sosiale og kulturelle samlingsarenaer.
- Etablere lokale kulturskoletilbud.
- Involvere og fremme lokale og profesjonelle kunstnere og aktører i by- og bygdeutvikling.
- Gi kulturopplevelser til sykehjemsbeboere.
- Gjennomføre den vedtatte digitale registreringen av kunst i kommunalt eie, og forsikre kunsten i kommunens eie og forvaltning.
- Vedlikeholde kunst i det offentlige rom.
- Gi prioritet til gjennomføring av kulturminneplan for kommunen.

Integrering

MDG ønsker nye innbyggere velkommen og ser at et multikulturelt samfunn er et mål også fordi vi lærer verdien av å ha forskjellige bakgrunner. Kommunens mål er at «Larvik kommune skal være en åpen og inkluderende kommune som skal være tydelig og synlig i sin rolle som flerkulturell og inkluderende kommune. Målet for kommunens integreringspolitikk er å legge til rette for at alle på en best mulig måte skal kunne delta i arbeids- og samfunnslivet.»

Larvik har fått stor anerkjennelse for hvordan vi tar imot flyktninger og lar dem bli en del av lokalsamfunnet i løpet av kort tid. Her gjør Norskskolen en fantastisk jobb, både for barn, ungdom og voksne. Samarbeidet med grunnskolen og videregående skole har vært utslagsgivende. Kulturskolen er også en part der samarbeidet kan utvikles videre.

Miljøpartiet De Grønne vil:

- At ungdom skal få tilbud om sommerjobb i kommunen.
- At Larvik Kommune driver en aktiv boligpolitikk for å unngå parallellsamfunn og gi uetablerte lettere innpass på boligmarkedet.
- Støtte frivilliges arbeid med integrering.
- Gi opplæring i digitale ferdigheter til innvandrere og gjøre dette tilbudet tydelig.
- Starte et prosjekt med hensikt å få tilflyttede inn på politiske arenaer.
- Øke mottaket av flyktninger i Larvik kommune.